

**ORGANIZAČNÍ
DOKUMENTACE
BOZP A PO
SP-BOZP 24**

ŠKOLÍCÍ PŘEDPIS ŠKOLÍCÍ PŘÍRUČKA BOZP 2024

Organizace:

Charita Most
IČ: 70828920
Fr. Malíka 956/16a, Most

KOMPLETNÍ OUTSOURCING BOZP a PO

Kontakt:
Mobil: 777 633 623
Tel.: 411 130 427

bozpfousek@bozpfousek.cz
www.bozpfousek.cz

ŠKOLÍCÍ PŘÍRUČKA Z BEZPEČNOSTI A HYGIENY PRÁCE 2024

Organizace: **Charita Most / IČO: 70828920**

Označ.dokumentu: **ŠP BOZP2024**

Software:

**EURO
BP SYSTÉM v.24**

Identifikační údaje zaměstnavatele	
Název organizace:	Charita Most
Sídlo organizace:	Fr. Malíka 956/16a, Most
IČ:	70828920
Zástupce organizace:	Mgr. Světlana Nikolova - ředitelka

Údaje o dokumentu	
Název dokumentu:	Školící předpis - příručka z bezpečnosti a hygieny práce
Označení dokumentu:	ŠP BOZP 2024
Téma školení:	Rychlá vstupní instruktáž z bezpečnosti a hygieny práce Vstupní/periodické školení pracovníků z bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci
Vypracoval:	Fousek Radek – Outsourcing BOZP a PO
Přílohy:	Tematická přílohy BOZP a PO Ostatní organizační dokumentace a předpisy zaměstnavatele BOZP a PO

OBSAH:

- 1) Základní bezpečnostní, hygienické a požární předpisy, jejichž znalost je základním požadavkem pro vykonávání pracovní činnosti a vstup na pracoviště – BOZP a PO minimum – rychlá základní instruktáž.
- 2) KARTA BOZP – Pracovník v sociálních službách
- 3) Organizační školící bezpečnostní předpis BOZP a PO.
- 4) Přílohy - Infomateriály, bezpečnostní desatera, materiály správné praxe, problematika v obrazové a grafické podobě podobě.

1) Rychlá základní instruktáž a povinnosti pro dodržování předpisů BOZP a PO

Každý zaměstnanec, je povinen dodržovat veškeré předpisy vztahující se k vykonávané práci, které jsou stanoveny pracovními postupy a předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a dále předpisy vztahujícími se k zajištění požární ochrany (PO). Povinnost se adekvátně vztahuje na osoby zdržující se s vědomím zaměstnavatele na pracovišti!

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Zaměstnanec je povinen:

- dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci,
- podrobit se pracovnílékařským prohlídkám, vyšetřením, příp. očkováním v určených lhůtách,
- dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění BOZP a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele,
- dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu,
- používat stanovené osobní ochranné pracovní prostředky způsobem, se kterým byl seznámen, v souladu s návodem výrobce, řádně o ně pečovat, nepoužívat poškozené nebo nefunkční ochranné prostředky
- nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci, podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek,
- oznamovat svému nadřízenému nedostatky a závady na pracovišti, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů,
- bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem, a spolupracovat při objasňování jeho příčin.

POŽÁRNÍ OCHRANA

Každý zaměstnanec je povinen:

- počínat si tak, aby svým jednáním nezavdal příčinu ke vzniku požáru a tím neohrozil život i zdraví osob a majetku; zejména při používání tepelných, elektrických a jiných spotřebičů a zařízení, při skladování, manipulaci nebo používání hořlavých či požárně nebezpečných látek a při manipulaci s otevřeným ohněm,
- plnit příkazy a dodržovat zákazy zajišťující požární bezpečnost na vyznačených místech,
- nepožarovat hasičké přístroje a hydranty, znát jejich rozmístění a způsob použití,
- při zpozorování požáru se jej snažit uhasit všemi dostupnými prostředky a není-li to možné, bezodkladně provést opatření k zamezení šíření požáru, ohlásit požár hasičskému záchrannému sboru (tel. 150) a vedoucímu zaměstnanci a vyhlásit požární poplach (voláním „HORÍ“),
- po vzniku požáru se řídit pokyny zaměstnance, který organizuje likvidaci požáru (popř. evakuaci) a po příjezdu zásahových jednotek PO se řídit pokyny velitele zásahu,
- při zdolávání požáru, živelných pohrom a jiných mimořádných událostí poskytovat osobní a věcnou pomoc (nevystaví-li vážnému nebezpečí sebe nebo osoby blízké anebo nebrání-li jim v tom důležitá okolnost),
- oznamovat svému nadřízenému zaměstnanci závady a nedostatky, které by mohly ohrozit požární bezpečnost a podle svých sil a možností se podílet na jejich odstraňování,
- ohlásit svému nadřízenému zaměstnanci každý požár i takový, který sami uhasí,
- před opuštěním pracoviště učinit taková opatření, aby nedošlo ke vzniku požáru, havarijního stavu nebo ohrožení majetku, provést kontrolu běžně přístupných prostor (WC, chodby, apod.) po stránce požární ochrany (zejména svítidla, tepelné spotřebiče), zabezpečit pracoviště proti vstupu nepovolaných osob.

Zakázané činnosti zaměstnanců a osob v obdobném pracovním právním vztahu:

- vědomě bezdůvodně přivolat jednotku požární ochrany, zneužít linku tísňového volání,
- provádět práce, které mohou vést ke vzniku úrazů, požárů nebo havarijních stavů, pokud nemá požadovanou odbornou způsobilost, vypalovat porosty,
- poškozovat, zneužívat nebo jinak znemožňovat použití hasičských přístrojů, hydrantů a požárně bezpečnostních zařízení a hlavních uzávěrů a vypínačů (elektrina, voda, plyn), např. ukládáním materiálu před těmito zařízeními, zastavením nábytkem apod.

ZÁSADY PŘI SKLADOVÁNÍ A MANIPULACI S BŘEMENY

- materiál a předměty ukládat jen na určených místech, zajistit pevné uchopení, dostatečný prostor a bezpečný způsob manipulace s břemeny,
- zajistit trvalý přístup k regálům, ukládat materiál a předměty do regálů tak, aby se zamezilo jejich vypadnutí, sesunutí, apod., tzn. rovnoměrně a stabilním způsobem, regály nepřetěžovat, provádět ruční obsluhu regálů do max. výšky 1,8 m, ve výšce nad 1,8 m se musí zakládání provádět z bezpečných zařízení (např. schůdky).
- Nejdůležitější je neukládat materiál ani jiné předměty v únikových cestách, východech a kolem regálů. Komunikační prostory musí zůstat vždy průchodné!

ZÁSADY PŘI PRÁCI VE VÝŠKÁCH A NA ŽEBŘÍKU

- dodržovat zásady bezpečného chování na pracovišti a návod výrobce pro používané žebříky nebo schůdky, vždy umístit žebřík nebo schůdky tak, aby byla zajištěna jejich stabilita po celou dobu použití, vystupovat, sestupovat a pracovat na žebříku tak, aby byl obličej k žebříku, vynášet nebo snášet po žebříku jen břemena o hmotnosti do 15 kg,
- zaměstnanec nesmí vystupovat nebo sestupovat na žebřík, pokud na něm pracuje jiná osoba, provádět práce na žebříku, při nichž se používá nebezpečných nástrojů nebo nářadí, dále nesmí používat volně nebo po kapsách uložený drobný materiál, např. hřebíky, šrouby nebo ruční nářadí, např. šroubovák, kladívko.
- **Při práci na žebříku odpovídá zaměstnanec za provedení kontroly stavu žebříku před zahájením práce! Zaměstnanec nesmí používat poškozené žebříky a provádět zásady do jejich konstrukce!**

ZÁSADY PŘI POUŽÍVÁNÍ ELEKTRICKÝCH A TEPELNÝCH ZAŘÍZENÍ

- instalovat a provozovat se smí pouze elektrické a tepelné zařízení, které bylo schváleno zaměstnavatelem, je zakázáno používat vlastní, neschválené a neevidované el. spotřebiče, zařízení a stroje, poškozené zařízení a zařízení s chybným ochranným krytem,
- při instalaci a provozu je nutné řídit se návodem výrobce, dodržovat pracovní postupy a pokyny, zejména dodržovat bezpečné vzdálenosti od hořlavých hmot, používat izolační podložky, zajistit odpovídající bezpečný pracovní prostor k obsluze,
- v případě přemístování zařízení z místa na místo odpojit vidlici přívodu el. proudu ze zásuvky, vypnout a odpojit od sítě všechna zařízení, které nejsou používána nebo která se podle návodu výrobce neponechávají v provozu,
- údržbu a opravy elektrické instalace a zařízení smějí provádět pouze pracovníci s odpovídající kvalifikací podle vyhlášky č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice,
- pravidelnou údržbu zařízení provádí jeho obsluha podle pokynů výrobce uvedených v návodu k obsluze, zařízení musí být odpojeno od přívodu el. proudu (pokud je nutno provést údržbu nebo opravu zařízení pod napětím elektrického proudu, musí k tomu dát souhlas zaměstnavatel),
- je zakázáno obsluhovat el. zařízení mokřima rukama nebo je-li zařízení mokré, přetěžovat zařízení nad stanovené technické parametry výrobce, otevírat nebo odstraňovat bezpečnostní kryty a prvky, zakrývat větrací otvory, vést pohyblivé el. příводы přes ostré hrany a namáhat je tahem, provádět neodborné zásahy nebo opravy,
- všechny závady musí být nahlášeny vedoucímu zaměstnanci.
- **hlavní zásada tedy je, že každé elektrické nebo tepelné zařízení se smí používat jen se svolením zaměstnavatele a musí se postupovat podle návodu výrobce.**

ZÁSADY PŘI PRÁCI S HOŘLAVÝMI KAPALINAMI A CHEMICKÝMI LÁTKAMI

- ukládání se smí provádět jen na určených místech a označených místech, při dodržení stanovených podmínek pro manipulaci s hořlavými kapalinami,
- používat stanovené čisticí prostředky a způsob čištění doporučený výrobcem (viz bezpečnostní list), nevystavovat nádoby s hořlavými kapalinami přímému slávému teplu, zamezit styku s otevřeným ohněm a přehřátí,
- používat jen originální a nepoškozené obaly, ukládat obaly s hořlavými kapalinami vždy otvorem nahoru, náležitě je utěsnit a zajistit proti úniku, odstraňovat neprodleně veškeré rozlité kapaliny,
- všechny obaly s hořlavými kapalinami musí být opatřeny nápisem upozorňujícím na jejich obsah, tzn. název hořlavé kapaliny a třída nebezpečnosti (I. až IV. třída),
- **Pozor! Nejvíce nebezpečné jsou hořlavé kapaliny I. třídy nebezpečnosti, které mají teplotu vzplanutí do 21 °C! Může se jednat také o některé čisticí prostředky, které jsou hořlavé.**

Zaměstnanec svým podpisem na prezenční listině školení prohlašuje, že školení plně porozuměl a seznámil s výše uvedenými základními povinnostmi, s příslušnými provozně bezpečnostními předpisy a s místními podmínkami na pracovišti a bude se řídit stanovenými bezpečnostními požadavky.

Karta BOZP pro profesi: Pracovník v sociálních službách

Pokyny pro zajištění bezpečnosti práce

Poskytování terénních sociálních služeb

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Důsledně používat přidělené OOPP (zejména uzavřené obuv s pevnou patou a protiskluzovou podrážkou, ochranné rukavice, roušky).
- Při pohybu v neznámém prostředí být ostražitý a monitorovat okolí s ohledem na možný výskyt nečekané situace (přepadení, úraz). Před vstupem do podezřelých míst (např. slum, ghetto) se nejprve ujistit, že nehrozí bezprostřední nebezpečí napadení člověkem nebo zvířetem).
- Vyvarovat se fyzickému kontaktu, při němž by mohlo dojít k přenosu infekce z klienta na pracovníka. Při jednání s klientem, který by mohl být šířitelem infekce přenášející se vzduchem, nutno použít respirátor nebo lékařskou roušku.
- Při manipulaci s injekčními stříkačkami a jehlami používat vhodné pomůcky (kleště, pinzety, přepravní boxy) a mít na ruku nasazené dva páry latexových rukavic.
- Během práce v noci dbát zvýšené obezřetnosti, zejména při přecházení po nevyznačených nebo nebezpečných komunikacích, při pohybu v nedostatečně osvětlených prostorách, v prostorách mokřích, vlhkých, zledovatělých a zasněžených.
- Práci v terénu provádět ve skupině minimálně dvou pracovníků, kteří jsou v trvalém vzájemném vizuálním kontaktu.
- V případě agresivního chování klienta přistupovat k němu asertivně, udržovat od něj odstup (alespoň 1 metr) a co nejrychleji s ním ukončit jednání, popř. přivolat pomoc.

Zakázané práce:

- Přelézat a přeskakovat překážky, skákat ze schodů, z terénních vyvýšenin apod.
- Vstupovat do míst, kde není zřejmá nosnost podlahy nebo hloubka pod viditelným povrchem (např. kaluže, poklapy kanálů a šachet, přechodové lávky apod.).
- Pohybovat se po rampách, plošinách, můstcích, lávkách apod., jsou-li tyto výše jak 1,5 metru nad zemí nebo nad hladinou vody a nejsou-li opatřeny zábradlím.

Poskytování pobytových služeb

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Dodržovat stanovené příkazy a zákazy (vč. domovního řádu), používat OOPP, u technických zařízení používat ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu.
- Oznámit bezodkladně zjištěné nedostatky a závady v prostorách ubytovacího zařízení, které by mohly ohrozit BOZP a podle svých možností se účastnit na jejich odstraňování.
- Seznámit se s rozmištěním lékárníčky a hasičích přístrojů, včetně způsobu jejich používání.
- Při používání el. zařízení se dotýkat pouze částí určených k obsluze, dodržovat pokyny výrobce a nezasahovat do ochranných prvků a krytů.
- Pokud se během používání stroje, zařízení nebo el. spotřebiče zjistí závada (např. hluk, poškození izolace, kouř nebo zápach po spálení), je nutné zařízení okamžitě bezpečně vypnout (odpojit od sítě) a závadu neprodleně oznámit vedoucímu zaměstnanci.
- Při přemísťování el. spotřebičů musí být nejprve provedeno jejich bezpečné odpojení od sítě vytažením vidlice ze zásuvky.
- Je dovoleno používat pouze originálních schválených prodlužovacích kabelů a při jejich použití je třeba dbát, aby při pokládání byly chráněny proti mechanickému poškození, zkroucení a současně, aby nebyly překážkou na podlaze (nebezpečí zakopnutí).
- Udržovat čistotu a pořádek a zachovávat funkční stav majetku a vybavení ubytovacího zařízení.
- V prostorách sociálních zařízení a kuchyňkách dbát na dodržování hygienických zásad a zvýšené opatrnosti při manipulaci s el. spotřebiči, s nádobím a při chůzi po mokré nebo znečištěné podlaze.
- Při práci s přípravky na čištění a desinfekci je nutné dbát pokynů výrobce uvedených na obalu. S těmito přípravky smějí nakládat pouze osoby dospělé.
- Omezit pohyb osoby v případě přímého ohrožení jejího zdraví a života nebo zdraví a života jiných fyzických osob dle § 89 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zakázané práce:

- Pro práci ve zvýšené poloze používat židle, křesla, skříňky apod., pracovat ve výšce nad 1,5 metru (platí pro výšku chodidel nad okolním terénem).
- Skladovat chemické přípravky/směsi (tj. čističe, desinfekce) v neoriginálních obalech a v dosahu dětí.

Aktivizační činnosti

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Připustit klienta k výkonu práce pouze po ověření jeho fyzického a duševního stavu (pohovorem, zácvikem) a jeho ustrojení (pracovní oděv, obuv, OOPP).
- Před zahájením práce klienta srozumitelně poučit o správném způsobu práce, zkontrolovat pracoviště a jeho pracovní pomůcky.
- Při kontrole klientů v terénu se pohybovat obezřetně, zvláště pak na nestabilním terénu, kde je bláto, prohlubně, roští, svahy apod.
- Při práci se strojem nebo vozidlem je nutno zachovávat potřebný bezpečný odstup. Klienti musejí být poučeni o povinnosti stavět se tak, aby je obsluha stroje nebo vozidla mohla vidět.
- Nářadí a pomůcky určené k práci, je nutné ukládat výhradně na místa k tomu určená. Je nutné předejít zcizení nebo možnému zneužití poskytnutého nářadí, pomůcek nebo vozidel.
- Pytle s odpadem nenosit na rameni či jinak přiložené na tělo z důvodu nebezpečí pořežání o střepy, píchnutí o jehly nebo jiné ostré předměty. Při přenášení je pytel nutno držet za volné hrdlo a přenášet ho tak, aby se nedotýkal povrchu těla.
- V případě, že klient nepochopí zadání pracovního úkolu, je nutno mu srozumitelně vysvětlit pracovní postup, popř. demonstrovat způsob práce.
- V případě, že dojde k nebezpečnému nebo zdraví ohrožujícímu jednání klienta, přijmout okamžitá opatření k zabránění vzniku škody. V nutném případě musí klient práci ihned přerušit.
- Klientům je nutné vysvětlit postupy pro zdolávání mimořádných provozních událostí, jakými jsou požár, úraz, dopravní nehoda apod. a sdělit jim možnosti a způsoby přivolání pomoci.

Zakázané práce:

- Připustit k práci osobu, která je pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, či látek ovlivňujících jeho chování.
- Dopustit, aby klient prováděl jiné než zadané práce, popř. jiným než stanoveným postupem.
- Nechávat nástroje a nářadí používané k práci bez dozoru.
- Přeplňovat pytle s odpadem, manipulovat s těžkými břemeny.
- Provádět práce v blízkosti dopravních komunikací bez použití reflexní vesty.

Úvod

Každý statutární zástupce společnosti či majitel firmy má odpovědnost za dodržování předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a to na základě požadavků:

- **zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů**
- **zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů**

a souvisejících předpisů v platném znění.

Právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví. Tyto předpisy předepisují povinnost zpracovat a vést potřebnou dokumentaci o školeních, zkouškách, kontrolách, revizích, lékařských prohlídkách a další evidenci.

Zdálo by se, že při obchodní činnosti a v administrativě žádná rizika neexistují, že se jedná o práci bezpečnou a bez možnosti vzniku pracovních úrazů. Vedle nových nebezpečí, vznikajících v současné době v souvislosti s běžným používáním elektrických spotřebičů a zařízení (PC, rychlovarných konvic, překapávačů, mikrovlnných trub, ručního nářadí apod.), přetrvávají nebezpečí stará, známá a přesto stále podceňovaná, tj. nebezpečí pádů, zakopnutí, upadnutí, udeření se o vystupující hrany, ale i zranění způsobená nůžkami, sešívačkami, při manipulaci se šanony, nebezpečí při skladování a manipulaci s materiálem a břemeny apod.

Vhodným řešením je zpracovat dokument – organizační směrnici, ve které budou stanoveny organizační požadavky na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požadavky na zabezpečení požární ochrany ve společnosti. Jinými slovy zde budou stanoveny povinnosti, odpovědnosti, bezpečnostní požadavky a zákazy týkající se všech oblastí ve vztahu k BOZP a PO.

Na tuto základní organizační směrnici pak mohou navazovat další směrnice nebo pokyny týkající se jednotlivých konkrétních činností, např. systém řízení a prevence rizik, havarijný plán pro zdolávání mimořádných událostí, traumatologický plán, školení zaměstnanců, kategorizace prací a pracovišť, místní provozní řád skladů a mnoho dalších.

Následující text seznamuje se základními povinnostmi zaměstnavatele i zaměstnanců podle jednotlivých oblastí.

Použité zkratky:

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
PO	Požární ochrana
OOPP	Osobní ochranné pracovní prostředky
OS	Organizační směrnice

Základní povinnosti zaměstnavatele

Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce a plnit povinnosti na úseku požární ochrany.

Povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na všechny zaměstnance a jiné osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích.

V oblasti BOZP je zaměstnavatel povinen:

- vytvářet bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací BOZP a přijímáním opatření k předcházení rizikům, přizpůsobovat opatření měnícím se skutečností, kontrolovat jejich účinnost a dodržování a zajišťovat zlepšování stavu pracovního prostředí a pracovních podmínek,
- zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána (tento požadavek se týká také zaměstnanců v pracovním poměru na dobu určitou, mladistvých zaměstnanců a dalších osob v obdobném pracovní-právním vztahu), dále soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování,
- seznámit zaměstnance se zpracovanými vnitřními předpisy a pokyny v oblasti BOZP a provozními řády jednotlivých pracovišť,
- přijímat opatření pro případ zdolávání mimořádných událostí, jako jsou havárie, požáry a povodně, jiná vážná nebezpečí a evakuace zaměstnanců včetně pokynů k zastavení práce a k okamžitému opuštění pracoviště a odchodu do bezpečí,
- zajistit a určit podle druhu činnosti a velikosti pracoviště potřebný počet zaměstnanců, kteří organizují poskytnutí první pomoci, zajišťují přivolání zejména zdravotnické záchranné služby, Hasičského záchranného sboru České republiky a Policie České republiky a organizují evakuaci zaměstnanců, zajistit jejich vyškolení a vybavení v rozsahu odpovídajícím rizikům vyskytujícím se na pracovišti,
- zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci, tzn. vybavit pracoviště potřebným počtem lékárníček, umístit je na volně přístupném, suchém a čistém místě, stanovit vybavení lékárníčky a určit osoby odpovědné za lékárníčky,
- nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,
- informovat těhotné zaměstnankyně o expozici rizikovým faktorům poškozujícím plod v těle matky (jestliže při práci přichází v úvahu), těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně, které kojí, a zaměstnankyně-matky do konce devátého měsíce po porodu seznámit s riziky a jejich možnými účinky na těhotenství, kojení nebo na jejich zdraví a učinit potřebná opatření, včetně opatření, která se týkají snížení rizika psychické a fyzické únavy a jiných druhů psychické a fyzické zátěže spojené s vykonávanou prací, a to po celou dobu, kdy je to nutné k ochraně jejich bezpečnosti nebo zdraví dítěte, přizpůsobovat na pracovišti prostory pro jejich odpočinek,
- umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí újmy na zdraví a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců,
- zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích stanoveného zvláštními právními předpisy,
- pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav a pracovních prostředků, zařízení a vybavení pracovišť a zjištěné nedostatky odstraňovat,
- hradit náklady spojené se zajišťováním BOZP, tyto náklady nesmějí být přenášeny přímo ani nepřímo na zaměstnance,
- plnit další zde neuvedené povinnosti na základě požadavků zákoníku práce v platném znění.

Základní povinnosti zaměstnance

Každý zaměstnanec je povinen dodržovat veškeré předpisy vztahující se k vykonávané práci, které jsou stanoveny pracovními postupy a předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a dále předpisy vztahujícími se k zajištění požární ochrany.

Zaměstnanec má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením.

Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných osob. Takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance.

V oblasti BOZP je zaměstnanec (osoba v obdobném pracovně právním vztahu) povinen:

- dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci,
- dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění BOZP, s nimiž byl řádně seznámen, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele,
- dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky a pomůcky, dopravní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu, řídit se návodem výrobce daného přístroje, zařízení apod.,
- oznamovat svému nadřízenému zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení,
- s ohledem na druh jím vykonávané práce se podle svých možností podílet na odstraňování nedostatků zjištěných při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů,
- poskytnout první pomoc osobám, které utrpěly úraz nebo poranění, případně zavolat lékařskou službu (tel. 155),
- podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Zakázané činnosti zaměstnanců a osob v obdobném pracovně právním vztahu:

- vědomé bezdůvodné přivolání jednotky požární ochrany, zneužití linky tísňového volání,
- provádění prací, které mohou vést ke vzniku úrazů, požárů nebo havarijních stavů, pokud nemá požadovanou odbornou způsobilost, zejména opravy nebo neodborné zásady na elektrických a tepelných spotřebičích a zařízeních,
- používání poškozených spotřebičů, zařízení a strojů,
- používání nefunkčních nebo poškozených osobních ochranných pracovních prostředků,
- požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek na pracovištích a v pracovní době i mimo tato pracoviště,
- kouření na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci, příp. v prostorách, kde je kouření zakázáno,
- instalování a používání elektrických a tepelných zařízení a spotřebičů, které nejsou schváleny zaměstnavatelem,
- poškozování, zneužívání nebo jiné znemožnění použití hasicích přístrojů, hydrantů a požárně bezpečnostních zařízení, a hlavních uzávěrů a vypínačů (elektrina, voda, plyn), např. ukládáním materiálu před těmito zařízeními, zastavením nábytkem apod.
- vypalování porostů.

System řízení a prevence rizik

Riziko je „kombinace pravděpodobnosti a rozsahu možného zranění nebo poškození zdraví zaměstnance, vystaveného v pracovním procesu jednomu nebo více potenciálním zdrojům pracovních úrazů nebo ohrožení zdraví zaměstnance“. Mezi základní rizika v organizaci patří všechny zdroje úrazů, průmyslové škodliviny, nadměrné fyzické zatížení, hluk, záření, elektrická energie, atd...

Prevence rizik zahrnuje veškerá ustanovení nebo opatření, která jsou zavedena nebo se plánují na všech stupních činnosti podniku k prevenci nebo snížení rizik. Proces, jehož cílem je optimalizace rizika, se nazývá hodnocení a řízení rizik. První část tohoto procesu, která se zabývá identifikací, hodnocením a srovnáním rizik, přináší podklady pro druhou část procesu, ve které jsou přijímána opatření pro jejich snížení na minimální míru. Nelze-li rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno.

Zaměstnavatel je povinen:

- vytvářet bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům, tzn. zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví,
- soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje, vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění,
- vyhodnotit rizika, která není možné odstranit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno,
- doplnit a přezkoumat rizika zejména:
 - při zásadních změnách technologie, změnách vstupů či výstupů,
 - při změně právních předpisů, technických norem, technických a řídicích dokumentů,
 - na základě zjištění auditů a všech druhů kontrol,
 - na základě výsledku přezkoumání systému BOZP vedením společnosti,
 - na základě vyhodnocení důsledků havárie, mimořádného stavu, těžkého či smrtelného pracovního úrazu nebo provedené analýzy v oblasti rizik.
- vést dokumentaci o vyhledávání a vyhodnocování rizik a o přijatých opatřeních.

Mezi nejčastější rizika patří zejména:

- neodborná, nedbalá obsluha
- nerespektování vydaných zákazů
- úraz elektrickým proudem
- poranění nástrojem
- pád břemene
- špatná viditelnost, nepořádek na pracovišti
- pád z výšky nebo do hloubky
- neprovádění předepsaných kontrol, revizí, údržby, oprav
- používání poškozeného stroje, přístroje nebo zařízení
- používání stroje, přístroje nebo zařízení s chybějícím ochranným zařízením, krytem
- zakopnutí, uklouznutí, pád
- nepoužívání předepsaných OOPP
- vznik požáru, výbuchu

Školení zaměstnanců

Zaměstnavatel je povinen:

- zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP a PO,
- zajistit řádné zpracování a ukládání záznamů o všech školeních (osnovy a prezenční listiny),
- vést prokazatelné doklady o seznámení příslušných zaměstnanců s návody výrobců strojů, přístrojů, zařízení, náradí, ochranných prostředků a s bezpečnostními listy používaných látek, se kterými přicházejí zaměstnanci do styku (např. čisticí prostředky, pohonné hmoty apod.).

Zaměstnanec je povinen:

- zúčastnit se vstupního a opakovaného školení o BOZP a PO,
 - podrobit se ověření znalostí.
- (Neúčast na školení bez omluvy může být důvodem k rozvázání pracovního poměru!)

Jak je to s odbornou způsobilostí ke školením bezpečnosti práce?

Jen málokdo si uvědomuje, jak výrazná změna v oblasti kvalifikace ke školením nastala účinností zákona č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů.

Mnoho vedoucích pracovníků se ptá, zda mohou provádět školení bezpečnosti práce. Odpovědi závisí na tom, zda:

- mohou prokázat, že mají k provádění školení potřebné znalosti (např. osvědčením od odborně způsobilé osoby),
- ve firmách s více než 25 zaměstnanci musí úkoly v prevenci rizik plnit osoba odborně způsobilá podle zákona č. 309/2006 Sb. Úkoly v prevenci rizik se rozumí také školení bezpečnosti práce.

Lékařské prohlídky

Zaměstnavatel je povinen:

- sdělit zaměstnancům, který poskytovatel pracovnělékařských služeb jim poskytuje pracovnělékařské služby,
- sdělit zaměstnancům, jakým preventivním prohlídkám a vyšetřením souvisejícím s výkonem práce jsou povinni se podrobit, umožnit zaměstnancům podrobit se těmto očkovaním, prohlídkám a vyšetřením,
- nahradit zaměstnanci, který se podrobí preventivní prohlídce, vyšetření nebo očkování případnou ztrátu na výdělků, a to ve výši průměrného výdělku, popř. ve výši rozdílu mezi náhradou mzdy nebo platu nebo nemocenským a průměrným výdělkem,
- zajistit, aby každý zaměstnanec absolvoval:
 - vstupní lékařskou prohlídku – před nástupem do pracovního poměru,
 - preventivní (řadovou) lékařskou prohlídku – v průběhu pracovního poměru, ve stanovených lhůtách,
 - výstupní lékařskou prohlídku – při rozvázání pracovního poměru,
- postupovat při zařazování zaměstnanců k práci podle závěrů lékařských posudků o jejich zdravotní způsobilosti,
- odeslat zaměstnance na mimořádnou pracovnělékařskou prohlídku, pokud o to zaměstnanec požádal.

Zaměstnavatel má právo:

- vyslat zaměstnance na mimořádnou pracovnělékařskou prohlídku, má-li pochybnosti o zdravotní způsobilosti zaměstnance k práci.

Zaměstnanec je povinen:

- podrobit se stanoveným pracovnělékařským prohlídkám, vyšetřením, příp. očkovaním v určených lhůtách,
- podrobit se nařízeným pracovnělékařským službám,
- podrobit se určeným mimořádným lékařským prohlídkám,
- sdělit poskytovateli pracovnělékařských služeb na jeho žádost nebo z vlastního podnětu všechny jemu známé nebo podezřelé skutečnosti související s ochranou zdraví při práci.

Kategorizace prací a pracovišť

Kategorizace prací a pracovišť se provádí na základě zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, § 37 odst. 2.

Podle míry výskytu faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců, a jejich rizikovosti pro zdraví se práce zařazují do čtyř kategorií. Kritéria, faktory a limity pro zařazení prací do kategorií stanoví prováděcí právní předpis; hodnocení rizika a minimální ochranná opatření stanoví zvláštní právní předpis.

O zařazení prací do třetí nebo čtvrté kategorie rozhoduje příslušný orgán ochrany veřejného zdraví, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Návrh na zařazení prací do kategorií, který má předepsané náležitosti, předkládá zaměstnavatel, a to do 30 kalendářních dnů ode dne zahájení výkonu prací.

Práce do druhé kategorie zařazuje zaměstnavatel, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, a to do 30 kalendářních dnů ode dne zahájení jejich výkonu, změny podmínek odůvodňující zařazení práce do druhé kategorie, nebo do 10 dnů ode dne vykonatelnosti rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví.

Ostatní práce na pracovištích zaměstnavatele, které nebyly zařazeny do kategorie druhé, třetí nebo čtvrté, se považují za práce kategorie první.

Zaměstnavatel je povinen:

- informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena (v rámci školení),
- oznámit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví práce, které zařadil do druhé kategorie, a údaje rozhodné pro toto zařazení,
- zajistit aktualizaci kategorizace prací při změně prováděných činností a současně rizikových faktorů pracovního prostředí nebo při vzniku nové profese s novou náplní činnosti.

Faktory, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců a které se hodnotí, jsou následující:

- prach
- chemické látky
- hluk
- vibrace
- neionizující záření a elektromagnetická pole
- fyzická zátěž
- pracovní poloha
- zátěž teplem
- zátěž chladem
- psychická zátěž
- zraková zátěž
- práce s biologickými činiteli
- práce ve zvýšeném tlaku vzduchu

Seznam prací a pracovišť zakázaných mladistvým – příklad:

- činnosti spojené s manipulací s břemeny nad limity a překračující pro celkovou fyzickou zátěž limitní hodnoty uvedené v přílohách vyhlášky č. 288/2003 Sb.,
- činnosti spojené s přepravou břemen pomocí jednoduchých bezmotorových prostředků, při nichž jsou vynakládány síly větší, než jsou uvedeny v příloze vyhlášky č. 288/2003 Sb.,
- práce, při nichž jsou mladiství vystaveni zvýšenému nebezpečí úrazu nebo při jejichž výkonu by mohli vážně ohrozit bezpečnost a zdraví ostatních zaměstnanců nebo jiných fyzických osob,
- práce ve výškách nad 1,5 m (od úrovně podlahy po úroveň chodidel),
- práce, při nichž hrozí zhroutilí konstrukce, staveb nebo pády předmětů,
- práce pod zemí při těžbě nerostů nebo při ražení tunelů a štol,
- práce a činnosti s vybranými nebezpečnými chemickými látkami (dle vyhl. č. 288/2003 Sb.),
- práce, které se zřetelem k anatomickým, fyziologickým a psychickým zvláštnostem v tomto věku jsou pro mladistvé nepřiměřené, nebezpečné nebo škodlivé jejich zdraví,
- práce přesčas,
- práce v noci (výjimečně mohou mladiství zaměstnanci starší než 16 let konat noční práci nepřesahující 1 hodinu, jestliže je to třeba pro jejich výchovu k povolání, a to pod dohledem zaměstnance staršího 18 let, je-li tento dohled pro ochranu mladistvého zaměstnance nezbytný; noční práce mladistvého zaměstnance musí bezprostředně navazovat na jeho práci připadající podle rozvrhu směn na denní dobu).

Osobní ochranné pracovní prostředky

Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP) jsou prostředky osobní ochrany schválené příslušnou autorizovanou zkušebnou a určené k tomu, aby se zaměstnanci jejich používáním chránili před riziky, která by mohla ohrozit jejich život, bezpečnost nebo zdraví při práci.

Zaměstnavatel je povinen:

- poskytovat bezplatně zaměstnancům OOPP, mycí a čisticí prostředky,
- informovat zaměstnance o rizicích, před kterými je používání OOPP chrání,
- seznámit zaměstnance se způsobem používání OOPP a s návodem výrobce,
- kontrolovat vybavenost a správné používání OOPP jen k těm účelům, pro které jsou určeny,
- vybavit zaměstnance OOPP v mimořádných případech, v případech přidělení práce nebo úkolu mimo běžné pracovní a funkční zařazení zaměstnance,
- zajistit nebo provést výměnu OOPP, když je snížena jejich ochranná funkce,
- poskytnout zaměstnancům mycí a čisticí prostředky, příp. regenerační krémy a masti (tyto prostředky se poskytují zaměstnancům, kteří přicházejí do styku s látkami, jež mohou způsobit podráždění pokožky nebo znečištění zaměstnance, a to podle druhu používané látky – např. při úklidových činnostech),
- vést evidenci o výdeji OOPP.

Zaměstnanci jsou povinni:

- používat OOPP v souladu s příkazy a pokyny zaměstnavatele, způsobem, se kterým byli seznámeni, v souladu s návodem výrobce,
- řádně pečovat o přidělené OOPP,
- oznamovat závady na přiděleném OOPP svému nadřízenému,
- nepoužívat poškozené nebo nefunkční OOPP.

Výstražné vesty s vysokou viditelností:

- jejich používání se vztahuje k činnostem, při nichž se používají dopravní prostředky,
- při odstraňování poruch, ke kterým došlo během jízdy na pozemních komunikacích a kdy je nutno na ně vstoupit, musí zaměstnanci používat výstražné vesty s vysokou viditelností vyhovující požadavkům normových hodnot,
- pokud řidič nemá výstražnou vestu, nemůže vystoupit z vozidla z důvodu možného rizika (zranění způsobené jiným automobilem z důvodu špatné viditelnosti při opravě svého vozidla).
- řidič tzv. referentského (služebního) vozidla nemusí mít přidělenou vlastní výstražnou vestu, vždy ale musí být zajištěno, že v každém služebním vozidle bude umístěna tato výstražná vesta s vysokou viditelností.

Příklady pro vybavení OOPP:

Činnost	Druh OOPP	Rizika, před nimiž OOPP chrání	Předpokládaná doba životnosti
Skladník	Pracovní oděv (keprový nebo montérky) nebo pracovní plášť	Znečištění běžného oděvu – prach, nečistoty, postříkání apod.	12 měsíců
	Pracovní obuv ochranná, kožená, protiskluzová	Uklouznutí, zakopnutí, upadnutí, náraz apod.	24 měsíců
	Rukavice ochranné, kožené, prstové	Bodné, řezné rány, škrábance, odřeniny	12 měsíců
	Ochranná přilba (při manipulaci s materiálem ve výškách nad 2 m)	Nárazy, údery při pádu předmětů s výšky	36 měsíců
Skladník v nevytápěném skladu	Kabát ¾ nebo vesta	Chlad, povětrnostní vlivy	36 měsíců
Úklidové práce	Ochranné gumové rukavice	znečištění rukou, odmaštění pokožky, působení čisticích prostředků	6 měsíců
Řidič služebního vozidla	Výstražná vesta s vysokou viditelností	Zranění způsobené jiným automobilem z důvodu špatné viditelnosti při opravě vozidla	36 měsíců

Mimořádné události a pracovní úrazy

Za mimořádnou událost se považuje:

- pracovní úraz,
- požár, výbuch,
- přepadení,
- zhroucení konstrukcí,
- zamoření objektu látkami ohrožujícími zdraví nebo život lidí,
- a další (dle typu provozu).

Zaměstnavatel je povinen:

- přijímat opatření pro případ zdolávání mimořádných událostí, jako jsou havárie, požáry a povodně, jiná vážná nebezpečí a evakuace zaměstnanců včetně pokynů k zastavení práce a k okamžitému opuštění pracoviště a odchodu do bezpečí,
- vybavit všechna pracoviště knihou úrazů tak, aby byla za všech okolností zabezpečena možnost zápisu o vzniklých úrazech,
- vybavit pracoviště potřebným počtem lékárníček, umístit je na volně přístupném, suchém a čistém místě a stanovit jejich vybavení,
- zabezpečit pravidelnou kontrolu lékárníček spojenou s kontrolou použitelnosti léků a materiálu a evidenci při výdeji, tzn. určit odpovědné osoby, které budou provádět kontroly lékárníček a doplňovat potřebné prostředky,
- seznámit zaměstnance se zásadami pro poskytování první pomoci – zpracovat traumatologický plán (plán první pomoci),
- zveřejnit na pracovišti na viditelném místě čísla tísňového volání, čísla poruchových a havarijních služeb, příp. další důležitá telefonní čísla, např. závodní lékař apod.,
- zajistit a určit podle druhu činnosti a velikosti pracoviště potřebný počet zaměstnanců, kteří organizují poskytnutí první pomoci, zajišťují přivolání zejména zdravotnické záchranné služby, Hasičského záchranného sboru České republiky a Policie České republiky a organizují evakuaci zaměstnanců, zajistit ve spolupráci se zařízením poskytujícím pracovnílékařskou péči jejich vyškolení a vybavení v rozsahu odpovídajícím rizikům vyskytujícím se na pracovišti.

Zaměstnanci jsou povinni:

- každý zaměstnanec, který zjistí nebo obdrží informaci o hrozbě nebo vzniku mimořádné události, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit nadřízenému zaměstnanci,
- postupovat dle pokynů pro případ vzniku mimořádné události (dle typu mimořádné události),
- poskytnout první pomoc osobám, které utrpěly úraz nebo poranění.

Zaměstnanci jsou povinni:

- pokusit se požár uhasit všemi dostupnými prostředky (hasicími přístroji),
- pokud požár zlikvidovat nelze, bezodkladně vše ohlásit Hasičskému záchrannému sboru (tel. 150), vyhlásit požární poplach (voláním „HORÍ“) a provést nutná opatření k zamezení šíření požáru, např. odstranit hořlavé látky,
- vypnout nebo zajistit vypnutí el. proudu a plynu,
- ohlásit svému nadřízenému zaměstnanci každý požár i takový, který sami uhasí,
- řídit se pokyny zaměstnance, který organizuje likvidaci požáru nebo výbuchu (popř. evakuaci), zachovat klid a rozvahu a shromáždit na určeném místě v bezpečí, např. venku před objektem,
- řídit pokyny velitele zásahu po příjezdu zásahových jednotek požární ochrany,
- poskytovat přiměřenou osobní a věcnou pomoc (nevystaví-li vážnému nebezpečí sebe nebo osoby blízké anebo nebrání-li jim v tom důležitá okolnost), poskytovat první pomoc postiženým osobám.

Pracovní úrazy

Definice podle § 380 zákoníku práce:

- pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním,
- jako pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů,
- pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět.

Zaměstnanec je povinen:

- bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem,
- poskytnout první pomoc osobám, které utrpěly úraz nebo poranění,
- zavolat lékařskou službu (tel. 155), pokud je to nutné,
- zajistit, aby v případě závažného, hromadného či smrtelného úrazu zůstalo místo úrazu v původním stavu až do příchodu vedoucího zaměstnance, příp. šetřící komise,
- odsouhlasit svým podpisem záznam v knize úrazů, příp. záznamu o úrazu,
- spolupracovat při zjišťování příčin vzniku úrazu, poskytovat veškeré potřebné informace.

Zaměstnavatel je povinen:

- vybavit všechna pracoviště knihou úrazů tak, aby byla za všech okolností zabezpečena možnost zápisu o vzniklých úrazech,
- vést evidenci o všech úrazech (v knize úrazů), i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny,
- vyhotovit záznam o úrazu neprodleně, nejpozději však do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl a vést dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo:
 - ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny (tzn. bylo-li vystaveno potvrzení o pracovní neschopnosti a je zřejmé, že pracovní neschopnost přesáhne 3 kalendářní dny), nebo
 - k úmrtí zaměstnance,
- předat postiženému zaměstnanci jedno vyhotovení záznamu o úrazu (v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům),
- ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím,
- ohlásit bez zbytečného odkladu pracovní úraz stanoveným orgánům a institucím, došlo-li k pracovnímu úrazu, u kterého poškození zdraví vyžaduje hospitalizaci zaměstnance (uložení na lůžko ve zdravotnickém zařízení) po dobu delší jak 5 dní a nebo se jedná o smrtelný úraz (ohlašovací povinnost).

Zaměstnavatel je dále povinen:

- objasnit příčiny a okolnosti vzniku každého úrazu za účasti zaměstnance (pokud to zdravotní stav zaměstnance dovoluje) a svědků a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu,
- stanovit výši odškodnění poškozenému zaměstnanci, příp. navrhnout snížení, došlo-li k porušení předpisů k zajištění bezpečné práce,
- přijímat opatření proti opakování pracovních úrazů (součást záznamu v knize úrazů).
- vést evidenci zaměstnanců, u nichž byla uznána nemoc z povolání, která vznikla na jeho pracovištích, a uplatnit taková opatření, aby odstranil nebo minimalizoval rizikové faktory, které vyvolávají ohrožení nemocí z povolání nebo nemoc z povolání,
- plnit další povinnosti stanovené v nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu.

Zaměstnavatel je povinen ohlásit (telefonicky nebo mailem) pracovní úraz bez zbytečného odkladu:

- územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin,
- odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (pokud jsou ustanoveni),
- příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, trvá-li hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance více než 5 dnů nebo lze-li vzhledem k povaze zranění takovou dobu hospitalizace předpokládat,
- zaměstnavateli, který zaměstnance k práci u něho vyslal nebo dočasně přidělil,
- zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

Zaměstnavatel je povinen ohlásit (telefonicky nebo mailem) smrtelný pracovní úraz bez zbytečného odkladu:

- územně příslušnému útvaru Policie České republiky,
- odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (pokud jsou ustanoveni),
- příslušnému oblastnímu inspektorátu práce,
- zaměstnavateli, který zaměstnance k práci u něho vyslal nebo dočasně přidělil,
- zdravotní pojišťovně, u které byl smrtelným pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

Zaměstnavatel je povinen zaslat záznam o úrazu za uplynulý kalendářní měsíc nejpozději do 5. dne následujícího měsíce:

- územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin,
- příslušnému oblastnímu inspektorátu práce,
- zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn,
- organizační jednotce příslušné pojišťovny, u které je zaměstnavatel pojištěn pro případ své odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Zaměstnavatel je povinen zaslat záznam o smrtelném úrazu nejpozději do 5 dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl:

- územně příslušnému útvaru Policie České republiky,
- příslušnému oblastnímu inspektorátu práce,
- zdravotní pojišťovně, u které byl smrtelným pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn,
- organizační jednotce příslušné pojišťovny, u které je zaměstnavatel pojištěn pro případ své odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Záznam o úrazu – hlášení změn:

- pokud zaměstnavatel odešle záznam o úrazu a následně se dozví o skutečnostech, které vedou ke změně v něm uvedených údajů, vyhotoví zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance záznam o úrazu – hlášení změn,
- záznam o úrazu – hlášení změn vyhotoví zaměstnavatel v případě, že:
 - hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance přesáhla 5 dnů,
 - dočasná pracovní neschopnost úrazem postiženého zaměstnance v důsledku jeho úrazu byla ukončena po odeslání záznamu o úrazu,
 - zaměstnanec postižený úrazem na jeho následky nejpozději do 1 roku zemřel, nebo
 - došlo ke změně v posouzení zdroje nebo příčiny úrazu, povahy úrazu, popřípadě k jiným skutečnostem majícím vliv na zpracování a obsah záznamu o úrazu – hlášení změn,
- záznam o úrazu – hlášení změn zašle zaměstnavatel nejpozději do 5. dne následujícího měsíce:
 - příslušnému oblastnímu inspektorátu práce,
 - zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn,
 - územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin nebo v případě smrtelného pracovního úrazu,
 - organizační jednotce příslušné pojišťovny, u které je zaměstnavatel pojištěn pro případ své odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání,
 - odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (pokud jsou ustanoveni).

Elektrické spotřebiče

Mezi elektrické spotřebiče patří:

- elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely – konvice, lednice, mikrovlnky, vařiče, spirály pro ohřev vody apod.
- elektrická svítidla,
- elektrická zařízení informační techniky – počítače, tiskárny apod.,
- přístroje spotřební elektroniky,
- pohyblivé přívody a šňůrová vedení,
- elektrické a elektronické měřicí přístroje,
- ostatní elektrické spotřebiče podobného charakteru – rádia, ventilátory, přímotopy nebo jiné druhy topidel apod.

Bezpečnostní požadavky na elektrické spotřebiče:

- kryty, držadla, spínače ani jiné ovládací prvky nesmějí být poškozeny tak, aby byla snížena jejich ochrana před nebezpečným dotykem,
- elektromotor elektrického spotřebiče nesmí být poškozený ani zjevně zaprášený,
- větrací otvory spotřebiče nesmí být zaprášené ani zakryté,
- šrouby přípojovacích svorek musí být řádně dotaženy,
- násuvné spoje musí mít spolehlivý vzájemný styk,
- spájené spoje musí být dostatečně pevné,
- pohyblivé přívody a kabely nesmí mít poškozenou izolaci, musí být zajištěny proti vytržení a vidlice, zástrčky, zásuvky nebo přívodky nesmí být poškozené.

Zaměstnavatel je povinen:

- všechny elektrické spotřebiče náležitě označit a evidovat tak, aby za všech okolností bylo zřejmé, o jaký spotřebič se jedná,
- seznámit zaměstnance s návodem k obsluze spotřebiče, s nimiž přicházejí do styku a upozornit na možná rizika,
- zajišťovat ve stanovených termínech a rozsahu pravidelné elektro revize a kontroly u osoby s příslušnou kvalifikací podle vyhl. č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, a odstraňovat zjištěné nedostatky,
- ukládat doklady o provedených revizích elektrických spotřebičů,
- zajišťovat údržbu a opravy u odborné servisní firmy,
- zařízení nevyhovující bezpečnostním požadavkům vyřadit z užívání a toto viditelně vyznačit.

Zaměstnanci jsou povinni:

- používat jen povolené elektrické spotřebiče,
- dodržovat pracovní postupy a pokyny uvedené v návodech výrobců pro obsluhu,
- používat elektrické spotřebiče jen k těm účelům, pro které jsou výrobcem určeny,
- zajistit odpovídající bezpečný pracovní prostor k obsluze,
- odpojit vidlici přívodu el. proudu ze zásuvky v případě přemístování spotřebiče z místa na místo,
- vypnout a odpojit od sítě všechny spotřebiče, které nejsou používány,
- vést pohyblivé přívody elektrických spotřebičů mimo průchody a komunikace, nikdy ne přes ostré hrany, aby nedocházelo k jejich deformaci,
- veškeré závady a poškození hlásit svému nadřízenému,
- provádět běžnou údržbu spotřebičů podle pokynů výrobce uvedených v návodu k obsluze, údržbu provádět jen je-li zařízení odpojeno od přívodu elektrického proudu.

Zaměstnanci nesmí:

- používat vlastní, neschválené a neevidované elektrické spotřebiče,
- obsluhovat spotřebiče mokřma rukama nebo jsou-li spotřebiče mokré,
- provádět opravy spotřebičů, včetně jejich přívodů, bez náležité odborné způsobilosti podle vyhlášky č. 50/1978 Sb. a bez pověření k této činnosti,
- přetěžovat spotřebiče nad stanovené technické parametry výrobce,
- používat spotřebiče, pokud na nich vznikne vážná porucha funkce,
- používat spotřebiče s poškozeným elektrickým přívodem,
- používat elektrické spotřebiče s chybějícím ochranným krytem,
- vést pohyblivé elektrické přívody přes ostré hrany, namáhat je tahem,
- otevírat nebo odstraňovat bezpečnostní kryty a prvky, zakrývat větrací otvory,
- provádět údržbu nebo opravu spotřebičů pod napětím elektrického proudu bez souhlasu zaměstnavatele a bez použití izolovaného náradí a nástrojů,
- zapojovat do stejné zásuvky s počítačem spotřebiče většího příkonu (vařič, ventilátor, kopírka apod.).

Skladování a manipulace s břemeny, regály

Zaměstnavatel je povinen:

- zajistit, aby komunikace a podlahy ve skladu a v prostorách určených ke skladování byly nepoškozené, uklizené, čisté, nekluzké,
- zajistit stabilitu regálů ve všech provozních stavech, tzn. prázdných, částečně i zcela zaplněných, např. ukotvením do stavební konstrukce (opření o stěnu nebo o jiný regál je zakázáno),
- označit všechny regály štítky s uvedením největší nosnosti buňky a nejvyššího počtu buněk ve sloupci, nosnost regálu zaručuje výrobce (dodavatel) včetně dodání technické dokumentace k regálu; pokud není znám výrobce regálu (není k dispozici dokumentace), zajistí zaměstnavatel provedení zkoušky nosnosti a vyhotovení záznamu,
- zajistit dostatečnou šířku uliček mezi regály tak, aby odpovídala způsobu ukládání manipulačních jednotek, šířka uličky pro průjezd manipulačních vozíků (včetně paletových) musí být alespoň o 0,4 m větší než největší šířka manipulačních vozíků nebo nákladu,
- zajistit provádění kontrol regálů před uvedením do provozu, po přemístění, přestavění a dále nejméně 1x ročně, provedení kontroly musí být prokazatelné (např. protokol o kontrole regálů), regál musí být zkontrolován z hlediska jeho stability, tuhosti spojů, svislosti a vodorovnosti konstrukce apod.,
- zajistit označení regálu v případě, že nevyhovuje bezpečnostním a technickým požadavkům a znemožnit jeho použití v době nevyhovujícího stavu (výrazně označit),
- označit prostory, do kterých nemají přístup nepovolané osoby, tabulkou „Nepovolaným vstup zakázán“.

Zaměstnanci jsou povinni:

- materiál a předměty ukládat jen na určených místech,
- zajistit trvalý přístup k regálům, nic nesmí bránit zakládání a odebírání materiálu z regálů,
- ukládat materiál a předměty do regálů tak, aby se zamezilo jejich vypadnutí, sesunutí, apod., tzn. rovnoměrně a stabilním způsobem, kusový materiál zajistit podložkami, zarážkami, opěrami, stojany, klíny, provázáním apod.,
- provádět ruční obsluhu regálů do max. výšky 1,8 m, ve výšce nad 1,8 m se musí zakládání do regálů provádět z bezpečných zařízení (žebříky, schůdky, manipulační plošina apod.),
- zajistit pevné uchopení, dostatečný prostor a bezpečný způsob manipulace s břemeny,
- ukládat na pracovišti hořlavé kapaliny a chemické látky jen v originálních obalech, rozlité kapaliny ihned odstranit.

Zaměstnanci nesmí:

- ukládat materiál ani jiné předměty v komunikačních prostorech, na únikových cestách a východech a kolem regálů,
- přetěžovat skříně a regály nad stanovenou nosnost,
- vstupovat nebo lézt do regálů,
- používat regály, jejichž technický stav by mohl ohrozit bezpečnost osob nebo majetku,
- zakládat do regálu poškozené manipulační jednotky (bedny, krabice apod.),
- překračovat max. hmotnostní limity při ruční manipulaci s břemeny.

Hygienické limity pro hmotnost ručně manipulovaného břemene		
	Muži	Ženy
Přípustný limit při občasném zvedání a přenášení (<i>přerušované zvedání a přenášení břemene nepřesahující souhrnně 30 minut za osmihodinovou směnu</i>)	50 kg	20 kg
Přípustný limit při častém zvedání a přenášení (<i>zvedání a přenášení břemene přesahující souhrnně 30 minut za osmihodinovou směnu</i>)	30 kg	15 kg
Přípustný limit při práci vsedě	5 kg	3 kg
Průměrný limit pro celosměnovou kumulativní hmotnost břemen v průměrné osmihodinové směně	10.000 kg	6.500 kg

Hygienické limity pro tlačné a tažné síly při manipulaci s břemenem pomocí jednoduchého bezmotorového prostředku		
	Muži	Ženy
Přípustný limit pro tlačné síly	310 N	250 N
Přípustný limit pro tažné síly	280 N	220 N

Schůdky, žebříky

Zaměstnavatel je povinen:

- označit žebříky nebo schůdky evidenčním číslem (z důvodu kontroly),
- zajistit provádění kontrol žebříků a schůdků v souladu s návodem výrobce, nejméně 1x ročně, provedení kontroly musí být prokazatelné (např. protokol o kontrole žebříků a schůdků),
- seznámit zaměstnance s návodem výrobce a se způsobem používání,
- vybavit zaměstnance vhodnou výstrojí nebo vhodně upraveným pracovním oděvem pro uložení drobného materiálu, např. hřebíky, šrouby (zejména při údržbě, opravách apod.).

Zaměstnanci jsou povinni:

- používat žebřík nebo schůdky podle pokynů výrobce,
- vždy umístit žebřík nebo schůdky tak, aby byla zajištěna jejich stabilita po celou dobu použití, tzn. na stabilním, pevném, dostatečně velkém, nepohyblivém podkladu tak, aby příčle byly vodorovné,
- vystupovat, sestupovat a pracovat na žebříku tak, aby byli obráceni obličejem k žebříku a v každém okamžiku musí mít možnost bezpečného uchopení a spolehlivou oporu,
- provádět na žebříku jen krátkodobé, fyzicky nenáročné práce, při použití ručního náradí,
- vynášet nebo snášet po žebříku jen břemena o hmotnosti do 15 kg.

Zaměstnanci nesmí:

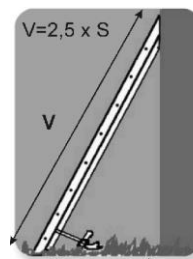
- používat poškozené žebříky nebo schůdky,
- provádět zásahy do konstrukce žebříku,
- přetěžovat konstrukci nebo žebřík hmotností větší, než je stanovená průvodní dokumentací výrobce,
- vystupovat nebo sestupovat na žebřík, pokud na něm pracuje jiná osoba,
- nadměrně a nebezpečně se vyklánět mimo osu žebříku nebo schůdků,
- provádět práce, při nichž se používá nebezpečných nástrojů nebo náradí, např. přenosné řetězové pily nebo ruční pneumatické náradí,
- používat volně nebo po kapsách uložený drobný materiál, jako např. hřebíky, šrouby nebo ruční náradí, např. klíče, šroubovák, kladívko.

Za práce ve výškách jsou považovány práce na pracovištích a přístupových komunikacích, pokud leží ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní, příp. pokud po nimi volná hloubka přesahuje 1,5 m. Při práci na žebříku musí být zaměstnanec v případech, kdy stojí chodidly ve výšce větší než 5 m, zajištěn proti pádu osobními ochrannými pracovními prostředky.

Práce na žebříku a schůdcích

- Na žebříku mohou být prováděny jen krátkodobé, fyzicky nenáročné práce, při použití ručního nářadí.
- Po žebříku mohou být vynášena nebo snášena jen břemena o hmotnosti do 15 kg.
- Žebříky používané pro výstup nebo sestup musí svým horním koncem přesahovat výstupní plošinu nejméně o 1,1 m, přičemž tento přesah lze nahradit pevnými madly nebo jinou pevnou částí konstrukce, za kterou se vystupující zaměstnanec může spolehlivě přidržet.
- Sklon žebříku nesmí být menší než 2,5 : 1, za příčlemi musí být volný prostor alespoň 0,18 m a u paty žebříku, ze strany přístupu, musí být zachován volný prostor alespoň 0,6 m.

Tabulka pro sklon žebříku – viz obr.	
V = délka žebříku (v metrech)	S = min. vzdálenost dolního konce (paty) od svislice z horního opěrného bodu (v metrech)
2	0,8
3	1,2
4	1,6
5	2,0

- Žebřík musí být vždy umístěn tak, aby byla zajištěna jeho stabilita po celou dobu použití, tzn. na stabilním, pevném, dostatečně velkém, nepohyblivém podkladu tak, aby příčle byly vodorovné.
- U přenosných žebříků musí být zabráněno jejich podklouznutí.
- Při práci na žebříku, kdy je výška chodidel 5 m nad úroveň okolního terénu, musí být tento zaměstnanec zajištěn proti pádu osobními ochrannými pracovními prostředky, tzn. zaměstnanec je např. vybaven bezpečnostním postrojem s lanem opatřeným tlumivkou a je ukotven na předem určené místo (určuje osoba odpovědná za práce ve výškách), které bezpečně zajistí stabilitu.
- Zaměstnavatel zajistí provádění prohlídek žebříků v souladu s návodem výrobce.

Povinnosti pracovníků:

- Dodržovat zásady bezpečného chování na pracovišti v návaznosti na stanovené pracovní postupy pro práci ve výškách a na dodržení příslušných bezpečnostních předpisů pro danou oblast
- Pokud dojde k přerušení prací ve výškách, nebo nad volnou hloubkou, musí neprodleně informovat o této skutečnosti osobu odpovědnou za práce ve výškách.
- Překontrolovat před použitím osobních ochranných pracovních prostředků, přesvědčit se o provozu schopností a jejich nezávadném stavu.
- Při výstupu, sestupu a práci na žebříku, musí být zaměstnanec obrácen obličejem k žebříku a v každém okamžiku musí mít možnost bezpečného uchopení a spolehlivou oporu.
- Před použitím žebříku musí obsluha překontrolovat jeho stabilitu, zda je postaven na stabilním, pevném a dostatečně velkém nepohyblivém podkladu tak, aby příčle vždy vodorovné.
- U přenosných žebříků překontrolovat protiskluzné zábrany proti podklouznutí, u dvojitých žebříků překontrolovat pevnost instalovaného řetízku nebo kování, které zabraňuje jeho nežádoucí rozevření.
- Na žebříku smí zaměstnanec pracovat jen v bezpečné vzdálenosti od jejího horního konce - u opěrného žebříku se považuje bezpečná vzdálenost chodidel nejméně 0,8 m, u dvojitého žebříku nejméně 0,5 m od horního konce.
- Při práci na žebříku, kdy zaměstnanec stojí chodidly ve výšce větší než 5 m musí použít osobního ochranného pracovního prostředku proti pádu. Uvedený osobní ochranný prostředek poskytuje osoba odpovědná za práce ve výškách.

Zakázané činnosti:

- Provádět zásahy do konstrukce žebříku
- Provádět práce ve výškách za nepříznivých povětrnostních situací, nebo kdy může být ohrožena bezpečnost a zdraví zaměstnance
- Vykonávat práci ve výškách a nad volnou hloubkou osamoceně nebo samostatně pokud zaměstnanec není seznámen s pravidly pro dorozumívání s osobou odpovědnou za práce ve výškách.
- Provádět práce, při nichž se používá nebezpečných nástrojů nebo nářadí, jako např. přenosných řetězových pil, nebo ručních pneumatických nářadí.
- Vystupovat nebo sestupovat na žebřík, pokud na něm pracuje jiná osoba
- Používat žebřík jako přechodový můstek, pokud takovém použití není výrobcem určen
- Používat přenosné dřevěné žebříky o délce větší než 12 m

- Pracovat na žebříku v případech, kdy stojí chodidly ve výšce větší než 5 m bez zajištění proti pádu osobními ochrannými pracovními prostředky
- Používat volně nebo po kapsách uložený drobný materiál, jako např. hřebíky, šrouby nebo ruční nářadí, např. klíče, šroubovák, kladívko
- Přetěžovat konstrukci nebo žebřík větší hmotností, než je stanovená průvodní dokumentací výrobce
- Shazovat předměty nebo materiál, pokud není zajištěný bezpečný prostor proti vstupu cizích osob a je zamezeno nadměrné prašnosti, hlučnosti popř.vzniku jiných nežádoucích účinků
- Je zakázáno shazovat předměty a materiál v případě, kdy není možné bezpečně předpokládat místo dopadu, jakož ani předměty a materiál, které by mohly zaměstnance strhnout z výšky

Povinnosti zaměstnavatele

- Zaměstnavatel provede nejméně 1x ročně prohlídku všech žebříků. Žebříky, které jsou poškozené nesmí být používány. Vizualní prohlídky žebříků se musí provádět při výdeji ze skladu nebo příjmu do skladu a před každým použitím.
- Provádí kontrolu: zda jednotlivé části žebříku nejsou prasklé, nebo nalomené, uvolněné, neodborně opravené nebo jinak poškozené. Před použitím je nutno také zkontrolovat stabilitu žebříků. U dvojitého žebříku(štafle) musí být dokonalý styk všech čtyř bočnic s rovnou podložkou. U jednoduchého žebříku musí mít všechny konce štěříků(bočnic) dokonalý styk se svislou rovinou, o kterou se žebřík opírá, a vodorovnou rovinou, na které stojí. Zjistí-li se na žebříku závada, musí být ihned vyřazen.
- Označit žebříky, které užíváte tak, aby mohly být evidovány a kontrolovány.
- Jestliže zaměstnavatel žebřík zapůjčí, musí žebřík před zapůjčením zkontrolovat, zda je nepoškozený.
- V případě, že si zaměstnavatel žebřík vypůjčí pro své zaměstnance, před užíváním musí provést kontrolu žebříku, zda není poškozený.

Bezpečnostní značky, značení a signály

Na pracovištích, na kterých jsou vykonávány práce, při nichž může dojít k poškození zdraví, je zaměstnavatel povinen umístit bezpečnostní značky a značení a zavést signály, které poskytují informace nebo instrukce týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a seznámit s nimi zaměstnance. Bezpečnostní značky, značení a signály mohou být zejména obrazové, zvukové nebo světelné.

Minimální požadavky na bezpečnostní značky

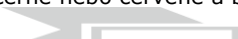
- Tvar a barvy značek jsou uvedeny podle jejich určitého účelu (značky udávající zákaz, výstrahu, příkázanou činnost, značící únikovou cestu, nebo prostředky požární ochrany).
- Použité piktogramy musí být jednoduché a obsahovat jen nezbytné podrobnosti.
- Použité piktogramy mohou být poněkud odlišné nebo podrobnější než znaky, za předpokladu, že tyto odchylky nebo podrobnosti nezmění jejich význam.
- Značky nebo tabulky se zhotovují z odolného materiálu, vhodného pro prostředí, ve kterém jsou umístěny.
- Rozměry, kolorimetrické a fotometrické vlastnosti značek a tabulek musí zaručovat jejich dobrou viditelnost a srozumitelnost.

Podmínky použití

- Značky je třeba instalovat ve vhodné výšce a v poloze přiměřené zornému poli osoby, na dobře osvětleném, snadno dostupném a viditelném místě. V případě všeobecného rizika je nutno přihlídnout ke všem překážkám v místě příchodu do prostoru a v případě určitého rizika je třeba přihlídnout k překážkám v bezprostředním sousedství. Pro případ nedostatečné úrovně denního světla je třeba použít fotoluminiscenčních barev, reflexních nebo fotoluminiscenčních materiálů nebo umělého osvětlení. Značení únikových cest je třeba instalovat na podlaze nebo co nejbližší podlaze a použít fotoluminiscenční materiály. Odpadne-li důvod, pro který byly značky použity, je třeba je odstranit.

Požadavky na obsah a provedení značek pro vyznačení nebezpečných míst a značení dopravních cest

Vyznačení překážek a nebezpečných míst:

- Místa, kde je riziko střetu osob s překážkami, nebo pádu osob a předmětů, je třeba označit střídavými žlutými a černými nebo červenými a bílými pruhy.
- Rozměry označení musí odpovídat velikosti překážky nebo nebezpečného místa.
- Žluté a černé nebo červené a bílé pruhy jsou v úhlu přibližně 45° a přibližně stejné velikosti.
- Příklad:

Značení dopravních cest:

- Tam, kde to charakter prostorů vyžaduje k zajištění ochrany zaměstnanců, musí být dopravní cesty pro vozidla vyznačeny nepřetržitými pruhy dobře viditelnou barvou, přednostně bílou nebo žlutou, s přihlédnutím k barvě podlahy.
- Pruhy musí být umístěny tak, aby zajistily bezpečnou vzdálenost mezi vozidly a jakýmkoli předmětem, který může být nablízku, a mezi chodci a vozidly.
- Trvalé dopravní cesty ve venkovních pracovních prostorách mají být, pokud je to možné, značeny podobně, jestliže nejsou opatřeny vhodným ohrazením nebo chodníky.

Hlasové signály

- Komunikace hlasovými signály probíhá jednoduchou formou srozumitelných slov, krátkých frází a vět. Hlasový signál musí být hlasitý, srozumitelný a zřetelně vyslovovaný, tak aby příjemce signálu mohl podle signálu postupovat.
- Signály dávané rukou musí být přesné, jednoduché, nezaměnitelné svou podstatou a významem s jinými signály. Signalista stojí zřetelně k příjemci signálu a bedlivě sleduje vykonávání signalizovaných úkonů tak, aby nebyla ohrožena jeho bezpečnost ani jiných osob. V případě potřeby je možno využít více signalistů, ale se striktním dohodnutým postupem. Signalista musí být jednoznačně odlišen rozlišovacími prvky, vestou, páskou, praporečky atd.....

ŠKOLÍČÍ PŘÍRUČKA Z BEZPEČNOSTI A HYGIENY PRÁCE 2024

Organizace:

Charita Most / IČO: 70828920

Označ.dokumentu:

ŠP BOZP2024

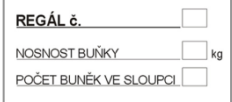

Software:

EURO
BP SYSTÉM v.24

Zaměstnavatel je povinen:

- označovat pracoviště a ostatní místa příslušnými výstražnými a bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k BOZP a PO.

V objektech je nutné rozmístit minimálně tyto výstražné, bezpečnostní a požární tabulky:

Umístění značky	Značka
hlavní uzávěry médií	 + ovládané el. zařízení
el. rozvaděče	 na každý el. rozvaděč s hlavním vypínačem el. proudu
chodby, schodiště, východy	 vyznačení směru úniku doplňková tabulka nad dveře
prostory, kde je zákaz kouření a výskytu otevřeného ohně	 příp.
prostory, kde má vstup pouze personál	 např. provozní zázemí, sklady apod.
hasicí přístroje (na nesnadno viditelných místech) a hydranty	 doplňková šipka (směr umístění)
regály	 evidenční číslo a nosnost regálu
překážky v komunikacích, které nelze odstranit	 žlutočerné šrafování

Umístění značky	Značka
čísla tísňového volání	 <p>Vyvěšením této fotoluminiscenční tabulky (viditelnost i ve tmě) lze jednoduše splnit zákonnou povinnost zaměstnavatele „zřetelně označit čísla tísňového volání“.</p>
důležitá telefonní čísla	 <p>Tabulka uvádí čísla tísňového volání a umožňuje dopsat i další důležitá telefonní čísla, např. závodní lékař, vedoucí provozu, bezpečnostní technik apod.</p>
povolení spotřebiče	 <p>Tabulka s uvedením názvu spotřebiče (příp. i více spotřebičů najednou) a odpovědné osoby. Vhodné pro kontrolu, zda zaměstnanci nepoužívají vlastní, tzn. neschválené spotřebiče. Dále je splněna povinnost stanovit odpovědnou osobu za každý spotřebič.</p>
prosklené dveře	 <p>Průhledné nebo prosklené dveře musí být ve výšce 1,1 m až 1,6 m nad podlahou náležitě výrazně označeny. Doporučujeme umístit fotoluminiscenční samolepky, které zároveň udávají směr otevírání dveří.</p>

Kontrolní činnost na pracovištích

Zaměstnavatel je povinen:

- soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje, vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění,
- pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav pracovních prostředků, zařízení a vybavení pracovišť,
- zjištěné závady a nedostatky v daných termínech odstranit nebo zajistit jejich odstranění.

Roční prověrky BOZP

Kontroly bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se provádějí **1x ročně na všech pracovištích** (roční prověrky BOZP).

Předmětem kontroly BOZP je zejména:

- vyhledávání nebezpečných činitelů pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťování jejich příčin a zdrojů, vyhledávání a hodnocení rizik a přijímání opatření k jejich odstranění,
- zjišťování úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- označení pracovišť příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny,
- dokumentace BOZP (směrnice, pokyny, apod.), její zpracování a aktuálnost,
- provádění lékařské péče o zaměstnance, dokumentace k pracovním úrazům,
- zajištění první pomoci a lékárníček,
- vybavení zaměstnanců OOPP, včetně potřebné dokumentace, a používání stanovených OOPP zaměstnanci,
- provádění školení (vstupní, opakovaná, příp. odborná), včetně příslušných osnov školení,
- provádění revizí,
- způsob skladování, skladovací prostory a činnosti s tím související,
- dodržování technických podmínek a návodů vykonávaných činností,
- odstranění dříve zjištěných závad a nedostatků ve stanovených termínech, včetně závad zjištěných Oblastním inspektorátem práce.

Záznam o kontrole

O každé kontrole (roční prověrce) musí být proveden záznam.

Záznam o kontrole obsahuje:

- datum provedení kontroly,
- označení objektu a pracoviště,
- zjištěné skutečnosti,
- navržená opatření a stanovení způsobu a termínů jejich splnění,
- jméno a podpis osoby, která záznam provedla,
- jméno a podpis vedoucího zaměstnance kontrolovaného pracoviště,
- záznam o splnění navržených opatření.

Opatření k odstranění zjištěných závad a nedostatků a termíny k jejich splnění navrhuje osoba, která kontrolu provedla. Záznam o kontrole musí být uložen na kontrolovaném pracovišti, příp. na jiném určeném a dostupném místě.

Závěr

Zaměstnavatel je povinen zajistit řádné zpracování, vedení a ukládání veškeré dokumentace týkající se plnění povinností na úseku BOZP, včetně záznamů o školení, revizních zpráv, návodů k obsluze apod., udržovat zpracovanou dokumentaci aktuální a v případě změn zajistit její aktualizaci oprávněnou osobou.

Dokumentaci BOZP schvaluje statutární zástupce společnosti, podnikající fyzická osoba, příp. písemně pověřený vedoucí zaměstnanec

Dokument vypracoval a schválil

Dokument vypracoval:	Za organizaci dokument schválil:
Razítko a podpis	Razítko a podpis